

SÄÄDÖSHANKEPÄÄTÖS

Hankkeen nimi	Hallituksen esitys liikennekaareksi, II vaihe
Hankkeen numero	LVM/2096/03/2015
Vastuuyksikkö	Palveluosasto
Vastuullinen yksikön päällikkö	osastopäällikkö Olli-Pekka Rantala, palveluosasto yksikön johtaja Laura Eiro, palveluosasto, markkinayksikkö yksikön johtaja Sabina Lindström, palveluosasto, peruspalveluyksikkö yksikön johtaja Päivi Antikainen, tieto-osasto, tietoliiketoimintayksikkö
Vastuuvirkamies	Susanna Metsälampi
Tukivirkamies	Maija Ahokas, Kirsi Miettinen sekä lainvalmistelutiimi
Säädöksen tekninen valmistelija	Hanna-Leena Takala (tuki Tarja Itäniemi)
Hankkeen tausta	<p>Marraskuussa 2015 käynnistetyllä liikennekaarihankkeella toteutetaan kahta Sipilän hallitusohjelman kärkihanketta, hankkeita digitaalisen liiketoimintaympäristön rakentamiseksi ja sääntelyn sujuvoittamiseksi. Liikennekaari-hanke on päätetty toteuttaa kolmessa vaiheessa sen sisällöllisen laaja-alaisuuden takia. Ensimmäisessä vaiheessa liikennekaareen on sisällytetty erityisesti maaliikenteen liikennemarkkinoita ja -palveluja koskevat säädökset. Toisessa vaiheessa toteutetaan muut hankkeelle asetetut keskeiset tavoitteet. Kolmannessa vaiheessa lainsäädäntökokonaisuus viimeistellään.</p> <p>Liikennealan sääntely on tällä hetkellä vahvasti liikennemuoto-kohtaista. Suurin osa säädöspohjasta tulee Euroopan unionista ja kansainvälisistä järjestöistä (IMO, ICAO, UNECE). Liikennejärjestelmän kokonaistarkastelua ja kehittämistä vaikeuttaa se, että kuljetuksia koskevat vaatimukset eroavat toisistaan. Liikennepalvelujen asiakaslähtöisyyttä, markkinaehtoisuutta ja yhteen toimivuutta on tarve parantaa.</p>
Hankkeen tavoite ja vaikutukset	<p>Kokoamalla liikennepalvelujen lakitasoinen sääntely yhteen lakiin, liikennekaareen, edistetään liikennejärjestelmän tarkastelemista kokonaisuutena sekä helpotetaan sen eri osien yhteen toimivuutta. Keskeisenä tavoitteena on helpottaa uusien innovaatioiden, digitalisaation ja automatisaation käyttöönottoa sekä liikenne palveluna –käsitteen (Mobility as a Service, MAAS) toteuttamista. Lähtökohtina ovat markkinaehtoinen toiminta ja käyttäjien tarpeisiin vastaavat, laadukkaat, edulliset ja tehokkaasti tuotetut palvelut. Erityisesti liikennejärjestelmää koskeva tieto halutaan järjestelmän asiakkaiden, palveluntuottajien ja viranomaisen käyttöön mahdollisimman avoimesti ja lisäarvoa tuottavasti.</p> <p>Nyt käynnistyvässä toisessa vaiheessa liikennekaareen kootaan lento-, meri- ja raideliikenteen markkinoita ja kuljetuspalveluja koskevat säädökset siten, että ne muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden ensimmäisessä vaiheessa liikennekaareen sisällytettyjen tieliikennettä koskevien säädösten kanssa. Kaikkien liikennemuotojen osalta arvioidaan, muodostavatko kuljetustoiminnan säädökset liikennekaareessa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.</p>

	<p>Toisessa vaiheessa parannetaan edellytyksiä liikenteen palveluiden digitalisoimiseksi ja tiedon hyödyntämiseksi. Tämä toteutetaan yhtenäistämällä sekä tarpeellisilta osin luomalla uutta sääntelyä liikennepalveluja koskevasta tiedon käytöstä ja luovuttamisesta sekä liikenteen rekistereistä</p> <p>Lisäksi kuljetusalan ammattipätevyysääntelyä uudistetaan laajemmin, erityisesti tarkastellaan kriittisesti kansainvälisiä vaatimuksia täydentävää kansallista lisäsääntelyä. Samalla tarkastellaan, onko liikennejärjestelmän julkinen ohjaus, kuten lentoliikenteen julkisen palvelun velvoitteiden ja yhteysalusliikenteen järjestelyt, toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioidaan myös liikennejärjestelmän toimintavarmuuden osalta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista koskevat valmiuslakia täydentävät säädökset.</p> <p>Tarkasteltaviksi tulevat muun muassa ilmailulaki (864/2014), merilaki (674/1994), laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta (1687/2009), alusrekisterilaki (512/1993), laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista (1038/2009), rautatielaki (304/2011), rautatiekuljetuslaki (1119/2000), laki rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävistä (1664/2009), laki kaupunkiraideliikenteestä (1412/2015) ja laki ajoneuvoliikenne-rekisteristä (541/2003).</p>																																								
Hankkeeseen liittyvä TEAS – toiminta	Hankkeen toteuttamisessa on tarkoitus hyödyntää laajasti erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä selvityksiä sekä tehdä hankkeen edetessä yksilöityviä uusia selvityksiä.																																								
Arvioitu aikataulu	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="694 1167 1189 1205"><i>Toimenpide</i></th> <th data-bbox="1189 1167 1559 1205"><i>Arvio aikataulusta</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="694 1205 1189 1238">Hanke alkaa</td> <td data-bbox="1189 1205 1559 1238">syyskuu 2016</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1238 1189 1305">Arviomuistio mahdollisista säädösvalmistelutarpeista</td> <td data-bbox="1189 1238 1559 1305">syyskuu 2016</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1305 1189 1344">Johtopäätökset esivalmistelusta</td> <td data-bbox="1189 1305 1559 1344">lokakuu 2016</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1344 1189 1444">Kuulemistilaisuus</td> <td data-bbox="1189 1344 1559 1444">Hankkeen edetessä järjestetään kuulemistilaisuuksia.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1444 1189 1482">Dispositio HE:sta</td> <td data-bbox="1189 1444 1559 1482">marraskuu 2016</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1482 1189 1520">Luonnos yleisperusteluista</td> <td data-bbox="1189 1482 1559 1520">marras-joulukuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1520 1189 1559">Pykäläluonnokset</td> <td data-bbox="1189 1520 1559 1559">marras-joulukuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1559 1189 1626">Luonnos yksityiskohtaisista perusteluista</td> <td data-bbox="1189 1559 1559 1626">tammi-helmikuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1626 1189 1664">HE luonnos lausuntokierroksella</td> <td data-bbox="1189 1626 1559 1664">helmikuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1664 1189 1702">Lausuntotiivistelmä</td> <td data-bbox="1189 1664 1559 1702">huhtikuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1702 1189 1740">Osaston johtoryhmän puolto</td> <td data-bbox="1189 1702 1559 1740">huhti-toukokuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1740 1189 1778">Ministerin hyväksyntä</td> <td data-bbox="1189 1740 1559 1778">toukokuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1778 1189 1816">Ministerityöryhmä</td> <td data-bbox="1189 1778 1559 1816">Sovitaan erikseen</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1816 1189 1854">Käännös</td> <td data-bbox="1189 1816 1559 1854">helmikuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1854 1189 1892">Laintarkastus</td> <td data-bbox="1189 1854 1559 1892">huhtikuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1892 1189 1960">Laintarkastuksen aiheuttamat muutokset tehty</td> <td data-bbox="1189 1892 1559 1960">toukokuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1960 1189 1998">Rahakuntakäsittely</td> <td data-bbox="1189 1960 1559 1998"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1998 1189 2033">Valtioneuvostokäsittely</td> <td data-bbox="1189 1998 1559 2033">toukokuu 2017</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 2033 1189 2072">Eduskuntakäsittely alkaa</td> <td data-bbox="1189 2033 1559 2072"></td> </tr> </tbody> </table>	<i>Toimenpide</i>	<i>Arvio aikataulusta</i>	Hanke alkaa	syyskuu 2016	Arviomuistio mahdollisista säädösvalmistelutarpeista	syyskuu 2016	Johtopäätökset esivalmistelusta	lokakuu 2016	Kuulemistilaisuus	Hankkeen edetessä järjestetään kuulemistilaisuuksia.	Dispositio HE:sta	marraskuu 2016	Luonnos yleisperusteluista	marras-joulukuu 2017	Pykäläluonnokset	marras-joulukuu 2017	Luonnos yksityiskohtaisista perusteluista	tammi-helmikuu 2017	HE luonnos lausuntokierroksella	helmikuu 2017	Lausuntotiivistelmä	huhtikuu 2017	Osaston johtoryhmän puolto	huhti-toukokuu 2017	Ministerin hyväksyntä	toukokuu 2017	Ministerityöryhmä	Sovitaan erikseen	Käännös	helmikuu 2017	Laintarkastus	huhtikuu 2017	Laintarkastuksen aiheuttamat muutokset tehty	toukokuu 2017	Rahakuntakäsittely		Valtioneuvostokäsittely	toukokuu 2017	Eduskuntakäsittely alkaa	
<i>Toimenpide</i>	<i>Arvio aikataulusta</i>																																								
Hanke alkaa	syyskuu 2016																																								
Arviomuistio mahdollisista säädösvalmistelutarpeista	syyskuu 2016																																								
Johtopäätökset esivalmistelusta	lokakuu 2016																																								
Kuulemistilaisuus	Hankkeen edetessä järjestetään kuulemistilaisuuksia.																																								
Dispositio HE:sta	marraskuu 2016																																								
Luonnos yleisperusteluista	marras-joulukuu 2017																																								
Pykäläluonnokset	marras-joulukuu 2017																																								
Luonnos yksityiskohtaisista perusteluista	tammi-helmikuu 2017																																								
HE luonnos lausuntokierroksella	helmikuu 2017																																								
Lausuntotiivistelmä	huhtikuu 2017																																								
Osaston johtoryhmän puolto	huhti-toukokuu 2017																																								
Ministerin hyväksyntä	toukokuu 2017																																								
Ministerityöryhmä	Sovitaan erikseen																																								
Käännös	helmikuu 2017																																								
Laintarkastus	huhtikuu 2017																																								
Laintarkastuksen aiheuttamat muutokset tehty	toukokuu 2017																																								
Rahakuntakäsittely																																									
Valtioneuvostokäsittely	toukokuu 2017																																								
Eduskuntakäsittely alkaa																																									

	TP vahvistaa lain	
	Lain voimaantulo	vuonna 2018 (ja mahdolliset siirtymäaikajärjestelyt)
Hankkeen suhde <ul style="list-style-type: none"> • hallitusohjelmaan • muihin hankkeisiin Sääntelytarpeen perustelut ja miten edistää normin-perkuuta	<p>Hanke liittyy erityisesti hallitusohjelman tavoitteeseen kehittää käyttäjälähtöiset, tuottavuutta ja tuloksellisuutta nostavat yhden luukun digitaaliset palvelut. Hanke on osa hallituksen kärkihanketta digitaalisen liiketoimintaympäristön rakentamisesta tavoitteena mahdollistaa ja luoda Suomeen suotuisa toimintaympäristön digitaalisille palveluille ja teollisen internetin sovelluksille ja uusille liiketoimintamalleille.</p> <p>Kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa helpotetaan merkittävästi turhaa sääntelyä purkamalla, hallinnollista taakkaa keventämällä ja lupaprosesseja sujuvoittamalla. Johtamista ja toimeenpanoa uudistetaan vahvistamalla tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja avoimuutta sekä hyödyntämällä kokeiluja ja kansalaisten osallisuutta tukevia toimintatapoja. EU-säännösten toimeenpanossa tavoitteena on pidättäytyä kansallisesta lisäsääntelystä.</p> <p>Hanke on laaja liikennealan sääntelyn sujuvoittamishanke, jossa hyödynnetään norminpurku-kärkihankkeen tuloksia.</p>	
Viestintä ja vuorovaikutus	Hanke valmistellaan avoimesti ja vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa. Liikennekaari-hankkeen valmistelua tukemaan on asetettu seurantaryhmä, jota täydennetään tarvittaessa.	
Asianosaisten kuuleminen	Valmistelun aikana järjestetään mm. teemoittaisia kuulemistilaisuuksia, joihin kutsutaan toimialan järjestöjä, yrityksiä ja yhteisöjä, palveluiden käyttäjiä edustavia tahoja sekä viranomaisia.	
Raportointi	Yksikön johtaja raportoi säännöllisesti hankkeen etenemisestä osaston johtoryhmässä. Osastopäällikkö raportoi hankkeen etenemisestä valmistavassa/virkamiesjohtoryhmässä.	
Huomautuksia	Hanke on erittäin laaja säädösvalmisteluhanke. Hankkeen yhteydessä tulevat tarkasteltaviksi myös sen piiriin kuuluvien voimassa olevien lakien nojalla annetut asetukset.	
Päiväys	19.8.2016	

Säädöshankepäättöksen käsittely	Osaston johtoryhmän puolto	19.8.2016
	Virkamiesjohtoryhmän puolto	19.8.2016
	Ministerin johtoryhmän tai ministerin hyväksyntä	19.8.2016